

## Kirjaamo

---

Lähetettäjä: Hanna Djupsjöbacka <hanna.djupsjobacka@pirkanmaa.fi>  
Lähetetty: torstai, 4. tammikuuta 2024 16:10  
Vastaanottaja: Kirjaamo; Lehtonen Sirpa Maarit; Hilli-Lukkarinen Milla  
Kopio: Scarpellini Elisabet; Rissanen Ruut-Maaria  
Aihe: Tampere/ XXII (Hatanpää), XIII (Ratina), Viinikanlahden alue, asemakaava nro 8755 (TRE:35/10.02.01/2019)

Luokat: Oranssi luokka

Tampereen kaupunki  
Kirjaamo  
PL 487  
33101 Tampere

Kaupunkiympäristö/  
Kaupunkisuunnittelu/  
Asemakaavoitus

Viite: Tiedote asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta (saapunut Pirkanmaan liittoon 23.11.2023)  
Asia: Tampere/ XXII (Hatanpää), XIII (Ratina), Viinikanlahden alue, asemakaava nro 8755 (TRE:35/10.02.01/2019)

Pirkanmaan liitolle on lähetetty tiedote ja päätös asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.

Pirkanmaan liitto on tutustunut Tampereen Viinikanlahden alueen asemakaavan muutosehdotukseen. Aineistoon tutustumisen jälkeen totean, että Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan asemakaavasuunnitelma luo edellytykset laadukkaan kaupunkiympäristön muodostamiselle, ja että kaavasuunnittelussa on riittävällä tavalla otettu huomioon liiton kaavahankkeesta aikaisemmin antamat lausunnot. Pirkanmaan liitto ei anna viranhaltijapäätöstä nähtäville asetetusta kaavaehdotuksesta.

Pirkanmaan liiton puolesta  
Tampereella 4.1.2024

Hanna Djupsjöbacka  
Maakunta-arkkitehti / Regional Planning Architect  
Pirkanmaan liitto / Council of Tampere Region  
Kelloportinkatu 1 B, PL (P.O. Box) 1002  
33101 Tampere, FINLAND  
Tel. +358 50 598 4134  
hanna.djupsjobacka@pirkanmaa.fi  
www.pirkanmaa.fi







Tampereen kaupunki  
PL 487  
33101 TAMPERE

Viite: päätös tiedoksi, TRE: 35/10.02.01/2019

### **Viinikanlahden alueen asemakaava, Tampere, kaava 8755**

Tampereen kaupunki on pyytänyt ELY-keskukselta lausuntoa otsikon mukaisesta asemakaavan ehdotuksesta. Tarkoituksena on kehittää Sulkavuoreen siirtyvän jäteveden puhdistamon alueelle asuin- ja virkistystoimintoja. Rantaviivaa muokataan laajentamalla maa- aluetta Viinikanlahden suuntaan. Pirkanmaan ELY-keskus on perehtynyt nähtävillä oleviin aineistoihin ja antaa seuraavan lausunnon:

Rantaviivan muokkaus Viinikanlahden suuntaan mahdollistaa alueen laajenemisen siten, että yhdyskuntarakenteellisesti otolliselle paikalle voidaan sijoittaa uutta asumista ja rantaan saadaan ylempien kaavatasojen mukainen viherkäytävä. ELY-keskus pitää yhdyskuntarakenteellista tavoitteenasettelua ja kaavaehdotuksessa esitettyjä maankäytöllisiä ratkaisuja tarkoituksenmukaisina.

Kynnyskysymykseksi kaavan toteuttamiselle muodostuu kuitenkin ympäristöriskien hallinta vesistöissä. Viinikanlahden pohjasedimenteissä on korkeita haitta-ainepitoisuuksia ja kaavamuuosalueen vesialueella on Tammerkosken kautta tapahtuvan vesiensäännöstelyn vuoksi ajoittain kovia virtauksia. Sedimentteihin kajoaminen ja pohjan muokkaus voi aiheuttaa ympäristöhaittoja sekä rakennusaikana että alueen valmistuttua. Tampereen kaupunki on tehnyt kaavaehdotuksen mukaisesta vesistömuokkauksesta vesilain mukaisen luvan hakemuksen, joka on parhaillaan aluehallintoviranomaisen (AVI) käsittelyssä. ELY-keskus on antanut hakemuksesta 30.11.2023 lausunnon (liite), jossa on nostettu esiin muutos- ja täydennystarpeita vesilain mukaisen luvan hakemussuunnitelmaan.

Kaavan ympäristövaikutusten arviointi on kriittisten pohjasedimenttikysymysten osalta siis vielä kesken, koska kaavan toteuttamisen mahdollisuuteen liittyy ilmeistä epävarmuutta. Jos vesistöläjitys ja/tai rantaviivan muokkaus eivät ole ympäristöriskiensä vuoksi mahdollisia toteuttaa, tulee kaavan perusratkaisua pohtia uudestaan, sillä ilman rannan muokkausta tilaa ei ole riittävästi tavoitellun rakentamisen ja viherkäytävän toteuttamiselle.

## Luonto

Alueelle kehitetään paljon viherympäristöä, kuten puistokeitaita ja istutusalueita, viher- ja virkistysyhteyksiä sekä ekologisia yhteyksiä jatketaan. Osa viherympäristöä on siirrettävä siemenpankki, joka on suunniteltu siirrettäväksi puhdistamon purkutöiden yhteydessä lähialueille, missä se voi jatkossa vahvistaa paahdeympäristöjä ja niiden lajistoa. Tästä väliaikaisesta siemenpankista on havaittu myös uhanalaista tulikukkakoita. Suunnitelmista ei käy nyt kunnolla ilmi mihin paahdeympäristöt on tarkoitettu sijoitettaviksi. Tulikukkakoin esiintymisen mahdollistavat ratkaisut tulisi turvata kaavassa: tulevat paahdeympäristöalueet olisi syytä merkitä kaavakarttaan, jotta niiden säilyvyys voidaan turvata.

Viinikakanlahti on osa maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (MAALI) ja se kerää muuttoaikoina muuttomatalla olevia levähtäviä ja ravintoa etsiviä yksilöitä. Rakennusalueelle muodostuu paljon lasipintaa puiston ja veden äärelle, joka lisää törmäysriskiä lasirakenteisiin. Olisi syytä pohtia voidaanko kaavamääräyksiin lisätä törmäysriskiä vähentäviä vaikutuksia, kuten kuvioituja ja/tai voimakkaasti heijastamattomia lasipintoja sekä mahdollisia läpinäkyvien rakenteiden kieltoja. Yleisellä tasolla rakennustavan ohjaaminen on linnustotörmäysten näkökulmasta oikean suuntainen, sillä tornitaloissa olevat suurimmat lasipinnat painottuvat lintujen yleisimpien lentokorkeuksien yläpuolelle.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta on hyvä, että asemakaava antaa mahdollisuuden kehittää liito-oravalle sopiva kulkuyhteys Viinikanojan kautta lidesjärvelle, jolloin liito-oravat voivat käyttää sitä tulevaisuudessa.

Kaavasta on tarpeen järjestää maankäyttö- ja rakennuslain mukainen viranomaisneuvottelu.

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen rakennetun ympäristön yksikössä. Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Mari Seppä ja ratkaissut ylitarkastaja Esa Hoffrén. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti.

LIITTEET

ELY-keskuksen lausunto aluehallintoviranomaiselle 30.11.2023

JAKELU

[kirjaamo@tampere.fi](mailto:kirjaamo@tampere.fi)

TIEDOKSI

Pirkanmaan maakuntamuseo, Pirkanmaan liitto,

Aluehallintoviranomainen (AVI)

Pirkanmaan ELY-keskus, PT, TvO, NN, SH

Tämä asiakirja PIRELY/780/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/780/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Hoffren Esa 05.01.2024 15:21

Esittelijä Seppä Mari 05.01.2024 15:20

Asiakirjan diaarinumero: 849/2023

Päivämäärä: 09.01.2024

Otsikko: Tampere, XXII (Hatanpää) ja XIII (Ratina), Viinikanlahden alue, asemakaavan nro 8755 ehdotus (TRE:35/10.02.01/2019)

### Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä EE(S)T</i>
Anna-Leena Lehto	Vahva	2024-01-09 10:38
Vadim Adel	Vahva	2024-01-09 11:22



#### Tämä dokumentti sisältää:

- Etusivun
- Alkuperäisen dokumentin (tai dokumentit)
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole asiakirjan sivuilla nähtävillä, mutta ovat sähköisesti liitettynä.



Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta >](#)



PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

09.01.2024 DIAR: 849/2023

Tampereen kaupunki  
Kirjaamo  
PL 487  
33101 Tampere

kirjaamo@tampere.fi

Lausuntopyyntöne 23.11.2023

TAMPERE, XXII (HATANPÄÄ) JA XIII (RATINA), VIINIKANLAHDEN ALUE, ASEMAKAAVAN NRO 8755 EHDOTUS (TRE:35/10.02.01/2019)

Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta. Maakuntamuseo on antanut hankkeesta aikaisemmat lausunnot diar: 126/2019, 113/2020 ja 921/2022 sekä osallistunut viranomaisneuvotteluihin ja kaavan ohjausryhmän kokouksiin. Kaavahankkeen kuluessa maakuntamuseo on pitänyt rakennetun ympäristön selvitykseen (Pirkanmaan maakuntamuseo 2019) pohjautuen alueelle tärkeinä säilytettävänä piirteinä Viinikanlahden lahtimaista muotoa ja rantojen luonnonmukaista muotoilua, näkymää Pyhäjärveltä kohti Viinikanojan suuta, Hatanpään valtatie luonnetta puistokatuna sekä alueelta Viinikanlahdelle ja lahdelta alueelle avautuvia näkymiä. Museo on myös ilmaissut huolensa siitä, että lahden yli rakennettavat sillat tai hyvin pitkälle lahteen ulottuvat aallonmurtajat saattavat uhata Viinikanlahden maisemallisten arvojen ja luonteen säilymistä.

Edellisessä lausunnossaan maakuntamuseo esitti laadittavaksi erityisesti siltoihin sekä Hyppösen kenkätehtaan ja Lokomon hallien maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön näkyvyyteen liittyen täydentävää havainnollistavaa kuvamateriaalia. Vaikutusten arvioinnin tueksi onkin laadittu täydentävää kuvamateriaalia, joka sisältyy kaavaehdotusaineistoon vaikutustenarvioinnin liitteenä (Sitowise 23.10.2023). Siltojen rakennetta ei vielä suunnitella tai valita asemakaavavaiheessa toteutussuunnittelutarkkuudella, eikä kaava määritä sillan rakennetta. Havainnekuviin on tästä syystä valittu yksinkertainen eleetön malli, joka on todettu mahdolliseksi toteuttaa siltojen teknistaloudellisen vaihtoehdotarkastelun pohjalta.

Maakuntamuseo katsoo, että kaava-aineisto on valmisteltu perusteellisesti ja kaavaratkaisu perusteltu huolellisesti. Rakennettuun ympäristöön ja maisemaan kohdistuvia vaikutuksia on pyritty arvioimaan keskimääräistä huolellisemmin ja analyttisemmin. Kaavahankkeen kuluessa kaavan ratkaisuja on monelta osin kehitetty myönteiseen suuntaan. Sarviksenpuiston ja järven välille on korttelirakenteeseen aukaistu kulkureitti ja näkemäyhteys. Ehdotusvaiheessa kaavaan on lisätty määräys katu ympäristön puuston palauttamisesta ja pihakatujen vehreydestä. Lyhyemmän kevyen liikenteen sillan sijaintia on siirretty lähemmäs Viinikanojan suuta, jolloin lahdelta avautuu sitä kohti pidempi näkymä. Suuri osa lausunnon ensimmäisessä kappaleessa mainituista suunnittelualueelle tärkeistä piirteistä on lisäksi huomioitu yleisiä alueita ja

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO Museokeskus Vapriikki,

Alaverstaanraitti 5, 33101 Tampere. Puh. 040 6730784. Fax: 03 5656 5141

Sähköposti: pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi www.vapriikki.fi



julkisia rakennuksia koskevan oikeusvaikutteisen rakentamistapaohjeen kappaleessa *Huomioitavia maisemallisia, ekologistia ja kulttuurihistoriallisia arvoja*.

Vaikutusten arvioinnin kohdassa *Vaikutukset maisema- ja kaupunkikuvaan* todetaan, että rantaviivan muotoilu ja rannassa kulkevien reittien yhteensovitus tulee tehdä mahdollisimman hienovaraisesti. Maakuntamuseo esittää vielä, että tämä periaate sisällytettäisiin rakentamistapaohjeeseen ja asemakaavaan puistoalueita koskevana määräyksenä. Alueellisella vastuumuseolla ei ole kaavaehdotuksesta muuta huomautettavaa.

Vs. yksikön päällikkö

Vadim Adel

Tutkija

Anna-Leena Lehto

Tiedoksi: Museovirasto/Kulttuuriympäristöpalvelut; Pirkanmaan ELY-keskus/Y-vastuu-alue/Yhdyskunnat ja luonto; Pirkanmaan liitto

A-LL/a-II



Tampereen kaupunki  
Kaupunkisuunnittelu  
Asemakaavoitus  
Frenckellinaukio 2 B  
PL 487  
33101 Tampere  
[kirjaamo@tampere.fi](mailto:kirjaamo@tampere.fi)

Lausuntopyyntöne 5.12.2020

**XXII (HATANPÄÄ), XIII (RATINA), VIINIKANLAHDEN ALUE, ASEMAKAAVA NRO 8755  
DIAARINUMERO TRE:35/10.02.01/2019**

Gasgrid Finland Oy:ssä on tutustuttu asemakaavan muutokseen, jossa Viinikanlahden uusi asuinalue muodostaa kansainvälisen ideakilpailun voittaneen suunnitelman mukaisesti kaksitoista asuinkorttelia, jotka ryhmittyvät keskusaukion ja kahden korttelipuiston ympärille. Rantakorttelit ovat matalampia, porraskattoisia ja osittain puurakenteisia, katujen puolella kortteleissa on myös korkeampia torniosia.

Rantavyöhyke muodostetaan yleiseksi puistoksi, jossa on mm. uimaranta, vesiturheiluun ja -harrastamiseen kehitettävä soutu- ja melontakeskus sekä leikkipaikka. Puiston keskivaiheille sijoitetaan satama, joka palvelee sekä veneilijöitä, että viranomaistoimintaa. Alueen länsiosaan rakennetaan koulu, päiväkotit ja liikuntahalli, tilaa on varattu myös nuorisotiloille ja sataman tukitoiminnoille. Rantapuisto laajenee asuinkorttelien väliin kahden korttelipuiston kohdalla. Korttelipuistojen yhteyteen on sijoitettu korttelitalot, joita voidaan käyttää esimerkiksi yhteistiloina ja yhteisöllisen asumisen palveluihin.

Hatanpään valtatie varrelle on mitoitettu liiketilaa hotellin tarpeisiin ja lisäksi kahdesta tornista on varattu tilaa esimerkiksi majoitustoimintaa tai toimistohotellia varten. Keskusaukion ja joukkoliikennepysäkin viereen esitetään päivittäistavarakaupan tiloja, toinen laajempi liiketila voidaan toteuttaa läntisen pysäköintilaitoksen katutasoon. Keskusaukion ja sataman vieressä sijaitsevat katukerroksen tilat on varattu pienemmille liikkeille ja palveluille, esimerkiksi ravintoloille terasseineen.

Viinikanlahden uusien jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kautta matka keskustan suuntaan sujuvoituu. Joukkoliikennepysäkit sijaitsevat keskusaukion vieressä ja Viinikanojan sillan tuntumassa. Tonttikatujen kautta pääsee kahteen pysäköintitaloon, joihin voidaan keskittää myös liikkumisen palveluja, yhteiskäyttökulkuneuvoja ja energiahuollon tiloja. Pysäköintitalojen katoille voidaan sijoittaa pelikenttiä ja aurinkokeräimiä. Korttelien väliset väylät toteutetaan pihakatuina, jonne on sijoitettu lyhytaikaista asiointipysäköintiä ja monikerroksellista kasvillisuutta.

Suunnittelualueen kerrosala on yhteensä noin 205 000 kerrosalaneliometriä, josta asumisen osuus on noin 141 000 k-m<sup>2</sup>. Liiketilaa on mitoitettu yhteensä noin 16 500 k-m<sup>2</sup>, josta hotelli muodostaa noin 7800 k-m<sup>2</sup>. Tilaa on myös päivittäistavarakaupoille. Pysäköinti on sijoitettu kahteen maksimissaan seitsemänkerroksiseen rakennukseen. Päiväkodille, koululle, liikuntahallille ja nuorisotiloille, soutu- ja melontakeskukselle, sekä sataman palvelutiloille on varattu yhteensä 10 200 k-m<sup>2</sup>. Lisäksi alueen itäosaan sijoittuu jäteveden pumppaamo. Rakentamisen määrä vastaa noin 3100 uutta asukasta ja 250 työpaikkaa. Oppilaiden ja päiväkotilasten enimmäismäärä on 425 lasta, koulu on mitoitettu esiopetukseen ja 1 – 2 luokille.

Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee maakaasun DN400 / 54 bar siirtoputki liitekartan osoittamalla sijainnilla, joka rajoittaa ympäröivää maankäyttöä ja rakentamista merkittävästi.

Maakaasun siirtoputkisto on kansallisesti tärkeä ja kallis infra, jonka sijoittamiseen on haettu lunastusmenettelyllä käyttöoikeus tai sijoituslupa esim. Vantaalla. Maakaasun siirtoputkisto rajoittaa toimintaa ympäristössä merkittävästi. Putkiston määräaikaistarkastuksilla, ennakkohuollolla ja kaasulinjan merkinnöillä sekä ulkoisten hankkeiden valvonnalla varmistetaan putkiston turvallisuus. Putkiston tarkastukseen ja ylläpitoon liittyen alueella saattaa aiheutua ajoittain melua ja maanrakennustöitä.

Suunnitelmanne on toteutettavissa seuraavin huomioin:

- Maakaasuputki rajoittaa ympäröivää maankäyttöä merkittävästi. Gasgrid Finland Oy pyytää, että kaavaan tehtäisiin varaus maakaasuputkea varten ja maakaasuputkistosta aiheutuvat rajoitukset

merkittäisiin kaavamääräyksiin, esim. "Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua asetuksen 551/2009 tai sitä korvaavan säädöksen mukaisesti". Merkintä on tarpeen, jotta maakaasuputki tulisi huomioiduksi alueen jatkosuunnittelun yhteydessä sekä erilaisia toimenpiteitä alueella suunniteltaessa ja toteutettaessa.

- Lähin korttelialue, jonne suunnitellaan yli 4 asuinkerroksisia rakennuksia, sijoittuu graafisesti mitattuna noin 100 metrin päässä DN400 siirtoputkesta. Maakaasuputkiston rakennusalue jaetaan alueluokkiin. Alueluokka määritellään asutustiheyden tai alueella olevien erillisten kohteiden laadun perusteella. Asutustiheys lasketaan alueelta, jonka pituus on 1600 m ja leveys 400 m (200 m putkiston keskilinjaa molemmin puolin). Alueluokan määrittelyperusteet täyttyvät, jos lähin korttelialue pysyy kokonaisuudessaan 100 m suojaetäisyyden ulkopuolella kaasuputkeen nähden.
- Tärinän heilahdusnopeuden raja-arvo kaasuputkelle pohja- ja maanrakennustöissä (pontitus, telialustaisen kaluston siirtely tai tiivistys) on 8 mm/s. Räjätystöiden raja-arvot etäisyyksille 10-100 m on taulukoitu Muista Maakaasulinja -oppaassa.
- Kaasuputken vähimmäispeitesyvyys on 1,0 m; maanalaisissa yhdensuuntaisasennuksissa vähimmäisetäisyys kaasuputkeen on 1,0 m ja risteilyissä 0,5 m (VNa 551/2009). Vieraiden rakenteiden etäisyydet ovat vähimmäisarvoja ja aiheuttavat jo normaalista poikkeavia toimia mahdollisissa kaasuputken kunnossapitotöissä.
- Sähkökaapeleita tai eristämättömiä ja sähköä johtavia rakenteita (metalliputkistot, merkintälangat ja maadoituskaapelit) sijoitettaessa on noudatettava standardia SFS 5717. Rakenteita ei tulisi asentaa maakosketukseen alle 20 m etäisyydelle teräksisestä maakaasuputkistosta. Jos etäisyys alitetaan, on pinnoittamattomat rakenteet eristettävä huolellisesti tai asennettava ne yhtenäiseen muoviputkeen tyyppiirustuksen MKY000-0712 mukaisesti. Ehdoton vähimmäisetäisyys on 5 m.
- Teräksisellä maakaasuputkella on katodinen korroosiosuojajärjestelmä, jossa anodikentiltä syötetään heikkoa tasavirtaa 200- 800 metrin etäisyydeltä maakaasuputkelle maaperän kautta. Suojavirta kulkeutuu putken pinnoitevauriokohtiin. Alle 20 metrin etäisyydelle kaasuputkesta sijoitetut laajat sekä eristämättömät metalliset rakenteet saattavat toimia suojavirran kulkureitteinä; sen lisäksi, että tämä voi häiritä korroosiosuojauksen toimintaa, rakenne voi altistua katodisen suojavirran aiheuttamalle hajavirtakorroosiolle kohdassa, jossa suojavirta jättää rakenteen. Gasgrid ei ota vastuuta näiden rakenteiden mahdollisesta ennaikaisesta syöpymisestä.

**Tämän lausunnon vastaanottaja on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan lausunnon liitteineen asianosaisten käyttöön.**

Kaasuputken ylitykset raskaalla kalustolla vahvistamattomassa kohdassa tai maanrakennustyöt viittä (5) metriä lähempänä kaasuputkilinjaa edellyttävät valvojamme kutsumista paikalle. Ehdotus aloitusajankohdaksi on tehtävä 3 työpäivää aikaisemmin keskusvalvomoon, 020 447 8713.

Sijainti Putkiväli 001-44300-100 Paalu: 135.86 - 11 m

Yhteydet Lausunto Mikko Kaarlampi 020 44 78848  
[mikko.kaarlampi@gasgrid.fi](mailto:mikko.kaarlampi@gasgrid.fi)

Sähköä johtavat rakenteet Janne Lumme 020 44 78718  
[janne.lumme@gasgrid.fi](mailto:janne.lumme@gasgrid.fi)

GASGRID FINLAND OY

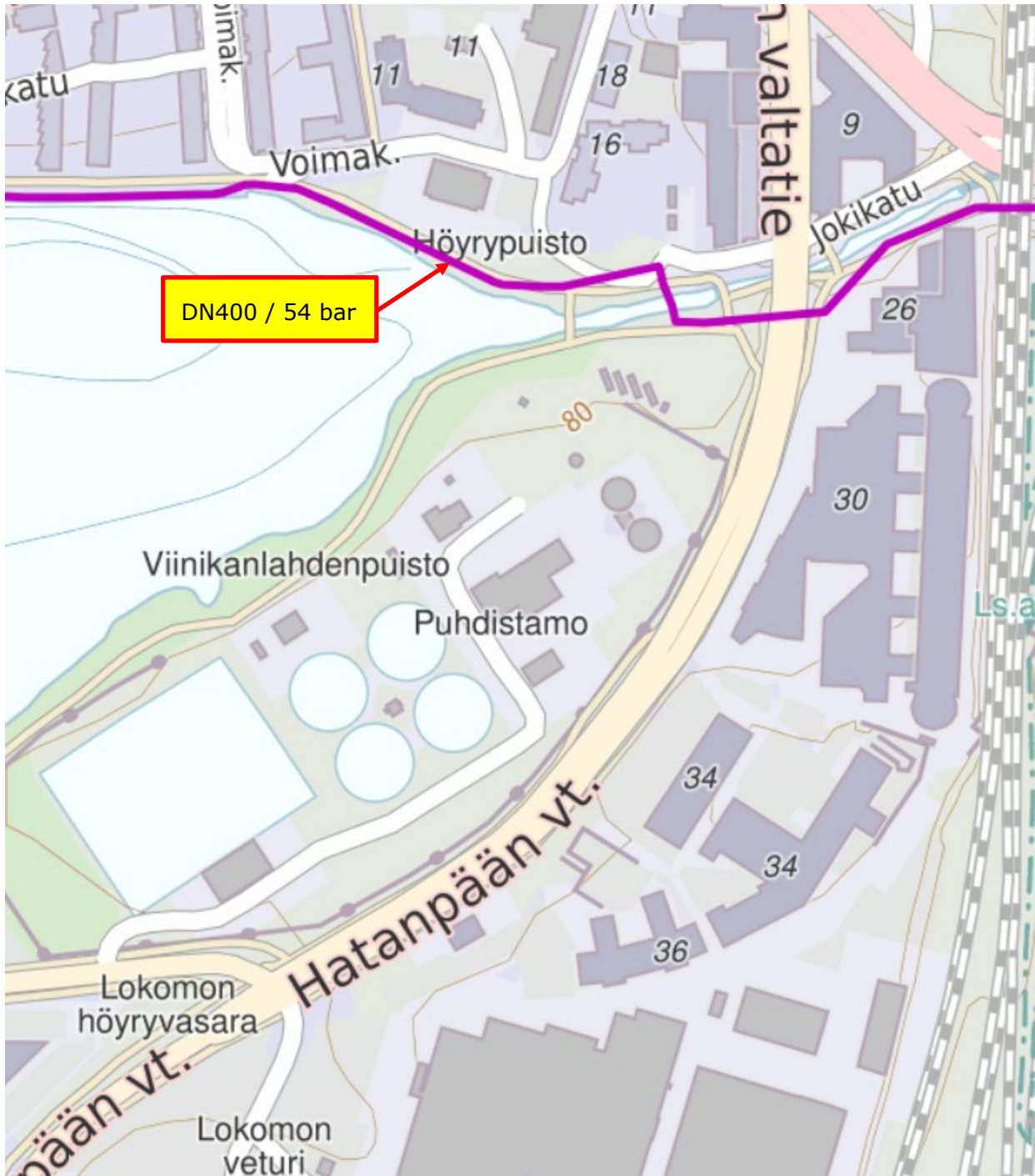
*Mikko Kaarlampi*

Maankäyttöinsinööri

Liitteet "Muista maakaasulinja" - Ohjeita maakaasulinjalla työskenteleville  
"Muista maakaasulinja" - Maanrakennus- ja louhintatyöt maakaasuputkiston läheisyydessä

Viitteet [Valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta 9.7.2009/551](#)

Lisätietoa Gasgridin kotisivut: [Miten tunnistan kaasulinjan?](#)  
[Luvat maankäyttöön kaasuputken alueella](#)



© Sitowise aineistot: © Gasgrid Finland Oy

Tampereen kaupunki, kirjaamo  
[kirjaamo@tampere.fi](mailto:kirjaamo@tampere.fi)

Kommentti Viinikanlahden asemakaavoituksesta  
Diaarinumero TRE: 35/10.02.01/2019

The logo for KVYY consists of the letters 'KVYY' in a white, sans-serif font, positioned in the center of a blue circular graphic. The graphic features a gradient from light blue at the top to a darker blue at the bottom, with a white, curved shape resembling a wave or a stylized 'V' behind the text.

## **Kalojen, rapujen ja muiden eliöryhmien huomioiminen Pyhäjärven Viinikanlahden rakentamisessa**

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry, ja sittemmin KVYY Tutkimus Oy, on toteuttanut Pyhäjärven kalataloudellista yhteistarkkailua vuodesta 1980 alkaen. Tarkkailuhistorian aikana Pyhäjärven vedenlaatu ja kalaston tila ovat parantuneet merkittävästi (mm. KVYY Tutkimus Oy 2023). Nykyään monet Pyhäjärven pohjoisosan kalaston ongelmat liittyvät hyvien lisääntymishabitaattien puutteeseen, kun kalat ovat kärsineet mm. noususteistä ja rantarakentamisen vaikutuksista. Viinikanlahden rakentamisen yhteydessä ei voitane merkittävästi edistää ainakaan taloudellisesti merkittävien saaliskalalajien lisääntymispaikkoja. Sen sijaan täplärapujen sekä kalojen syönnös- ja suojapaikkoja voitaisiin hyvällä suunnittelulla lisätä. Kokonaan uutta rantaa rakennettaessa kannattaisi huomioida myös eri eliöryhmiä, ja tehdä keinotekoisesta vedenalaisesta rantavyöhykkeestä mahdollisimman monimuotoista ja Pyhäjärven luonnontilaisempien alueiden kaltaista. Minimissään uusi rantavyöhyke tulisi verhota vaihtelevan kokoisella kivimateriaalilla, paikoin myös soralla ja hiekalla. Tällöin sieltä löytyisivät suojapaikkoja eri kalalajit sekä Pyhäjärven heikentyneen täplärapukannan erikokoiset yksilöt. Monimuotoinen kasvualusta hyödyttäisi myös hyönteisiä sekä alueen luontaisia vesikasveja (AFRY Oy 2021) ja niiden lomassa ruokailevia vesilintuja. Pelkkien jyrkkäpiirteisten rantojen lisäksi myös matalammat, pohjaan saakka valaistut alueet edistäisivät vesiluonnon monimuotoisuutta.

Kalataloudellinen tarkkailu on osoittanut myös sen, miten suuri kalastuksellinen merkitys taajamien läheisillä järvenosilla on. Toisaalta kelpollisia, saati hyviä, rantakalastuspaikkoja ei ole Pyhäjärvenkään liikaa. Hyvillä rantakalastuspaikoilla olisi suuri merkitys etenkin veneettömille kalastajille kuten lapsille ja liikuntarajoitteisille. Siksi Viinikanlahden rantojen, laitureiden siltojen rakennuksessa pitäisi huomioida myös kalastusharrastus. Mikäli kalat viihtyvät alueella, sitä todennäköisemmin myös kalastukselliset arvot lisääntyvät. Koska Tammerkosken suunnalta tulevat virtaukset osuvat mallinnusten mukaan ainakin ajoittain täyttöalueelle (Sitowise 2022), parantaa se potentiaalisesti entisestään monien kalalajien viihtyvyyttä, mikäli pohjan rakenne on sopiva. Suurten virtaamien aikaan virtaus voisi olla kohtalaisen voimakas ainakin alueelle suunnitellun uimarannan koillispuolella. Mikäli täytön tekniset rajoitteet ja kustannukset sen vain sallivat, täyttöä voisi tässä harkita jatkettavaksi myös vedenalaisena niemekkeenä tai matalikkona.

# KVVY Tutkimus Oy

Kalastotutkija FM

Ari Westermark

Biologisten tutkimusten yksikön päällikkö FT

Tommi Malinen

## Viitteet

KVVY Tutkimus Oy 2023. Pyhäjärven kalataloudellinen yhteistarkkailu vuonna 2021.

AFRY Finland Oy 2021. Viinikanlahden vesikasvikartoitus vuonna 2021.

Sitowise 2022. Virtausolosuhteiden ja pohjadynamiikan mallinnus.



*XXII (Hatanpää), XIII (Ratina), Viinikanlahden alue, asemakaava nro 8755. (TRE:35/10.02.01/2019)*

Yleisesti alueen suunnittelu on mielestämme korkeatasoista ja tuottaa kaupunkitilaa, jossa kävely ja pyöräily on luonteva osa arkea. Rauhalliset tonttikadut ja esimerkiksi keskitetty pysäköinti luovat aluetta, jossa ajoratapyöräily on luontevaa. Kaavaan on tehty laajasti selvityksiä, ainakaan emme muista ennen selvitetyn vaikkapa lumitilan riittävyttä. Näin, vaikka juuri lumitilat tuottavat kunnossapidolle joka vuosi harmaita hiuksia.

Mielestämme sillat, sekä S1 että S2 ovat tärkeä osa alueen pyöräliikenteen verkkoa. Itäisempi silta on suorastaan välttämättömyys, mutta myös läntinen silta on tärkeä ja yhdistää aluetta aivan uudella tavalla Ratinaan ja muuhun keskustan alueelle. Vaikutus on uutta asuinalueetta laajempi, lyhentää myös kauempaa tulevien matkaa. Olemmekin hieman huolissamme, että suunnitelmissa tunnutaan varautuvan vakavasti myös tilanteeseen, jossa silloista säästetään. Mielestämme molemmat sillat ovat oleellinen osa uutta aluetta ja yksi tärkeä tekijä, joka takaa, että alueen ajatukset maltillisesta moottoriajoneuvoliikenteen osuudesta toteutuvat. Olisi erittäin sääli, jos näistä siltojen kaavamerkinnöistä muodostuisi samanlaisia kuolleita merkintöjä kuin Ratinan suvannon kävelyn ja pyöräilyn sillan merkintä.

Mielestämme kuitenkin reittiä sillalle S1 tulisi kehittää Pirkkalan suunnasta vielä sujuvammaksi, jotta siitä saataisiin kaikki hyödyt. Nyt Pirkkalasta tulijan on erikseen käännyttävä Hatanpäänkadulle, ikään kuin hieman takaisin tulosuuntaan.

Huomiona kaavan liitteenä olevasta liikenteen ja katujen yleissuunnitelmasta: mielestämme jossain kohdin otetaan kantaa detaljeihin, jotka olisi parempi ratkoa katusuunnittelussa. Esimerkkinä yleissuunnitelmassa sanotaan, että "Hatanpäänkadun suuntaisille pyöräteille rakennetaan pyörätien jatkeet luiskattuna loivasti ajoradan tasoon". Sinänsä loiviin luiskauksiin on syytä kiinnittää huomiota, mutta samalla poissuljetaan vaihtoehto ylijatketuista pyöräteistä - ja tämä valinta olisi parempi tehdä vasta tarkemmassa katusuunnittelussa. Muodollisestihan kaavan hyväksyminen ei luo velvoitetta noudattaa liitemateriaalina olevaa yleissuunnitelmaa, mutta käytännössä näin esitettyä yleissuunnitelmaa noudatetaan erittäin tarkasti ja käytännössä yleissuunnitelmassa esitetyt detaljit tulevat kaavan hyväksymisen myötä samalla lukituksi.



Kunhan yllä olevat näkökulmat huomioidaan, tällä kaavalla kuitenkin luodaan sellaista Tamperetta, jossa pyöräliikenteen rooli arjessa on merkittävä ja siten suunnitelmien vieminen eteenpäin tukee myös yhdistyksemme tavoitteita.

Tampereella 5.1.2024

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry  
Heikki Kerppilä, puheenjohtaja  
pj@tarakka.fi

Lisätiedot

Tuomo Pollari, liikenneryhmän puheenjohtaja

*2.11.2023 lähtien TaPon virallinen nimi on Tampereen seudun polkupyöräilijät ry. Nimenmuutoksella olemme halunneet tuoda paremmin esille sen, että tavoitteenamme on pyöräilijöiden edunvalvonta koko kaupunkiseudulla.*



Diaarinumero: TRE: 35/10.02.01/2019

## Muistutus koskien Viinikanlahden alueen asemakaavaehdotusta

### Muistutuksen esittäjä

Valtatie 30 on neljän kiinteistöyhtiön toimistokokonaisuus Tampereen Hatanpäällä. Rakennus on Tampereen suurin toimitilarakennus kokonaisaloina noin 55.000 m<sup>2</sup> toimisto- ja tuotekehitystiloja sekä noin 28.000 m<sup>2</sup> paikoitustiloja. Rakennuksessa työskentelee tai asioi päivittäin noin 2600 henkilöä käytössään noin 1200 autopaikkaa.

### Valtatie 30 kiinteistöyhtiöt

Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 A  
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 B  
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 C  
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 Parkki

### Muistutus

Valtatie 30:llä ei ole huomautettavaa koskien varsinaista kaava-aluetta. Sen sijaan voimakas huoli ilmaistaan koskien liitemateriaalina esitettyä Hatanpään valtatie suunnitelmaa (Raitiotien ja Viinikanlahden alueen yhteensovitus Hatanpään valtatiellä WSP 2021) ja sen myöhempiä versioita.

Muistutus koskee seuraavia asiota:

1. Valtatie 30:n ja Hatanpään valtatie 26:n yhteisen liittymän järjestelyt (Liite 1)
2. Valtatie 30:n, Rinta-Joupin autoliikkeen ja Hatanpään teollisuustalon yhteisen liittymän järjestelyt ja tuleva lisäkuormitus (Liite 2)
3. Ajokaistojen vähentymiset Hatanpään valtatiellä sekä tonttiliittymien jonotuskaistojen vähentymiset (Liite 3)

Diaarinumero: TRE: 35/10.02.01/2019

## Yhteenveto

Asemakaavaehdotuksen liitemateriaaleissa esitetyt Hatanpään valtatie suunnitelmat heikentävät oleellisesti kadun itäpuolisten toimitilakortteleiden kaikkia eri ajoneuvoliikennöintejä. Muutokset toisivat selvän heikennyksen nykytilanteeseen jo ilman Viinikanlahden alueen rakentumista. Viinikanlahden asukkaiden tuoma liikenteen lisäkuorma tulisi näine suunnitelmin synnyttämään liikennekriisin Hatanpään valtatielle.

Valtatie 30 edellyttää tehtäväksi kaikki Viinikanlahden liikennetarkastelut uudelleen siten, että mitoituksissa huomioidaan kaava-alueen lisäksi myös vaikutusalueella jo toimivat toimitilakorttelit.

Mitoituksissa on huomioitava työpaikkatiloja koskeva kehityskulku: Koronavirus lisäsi etätyötä ja vähensi työpaikkaliikennettä. Kaikki etätyö ei tule palaamaan työpaikoille, mutta siitä huolimatta työpaikkaliikenne on palaamassa aiempiin määriinsä. Työpaikkarakennukset eivät tule jäämään vajaakäyttöisiksi. Samaa toimistopinta-alaa tullaan vuokraamaan aiempaa suuremmille työntekijämäärälle siten, että toimistotilat autopaikoituksineen palaavat lähivuosina samaan tehokkaaseen käyttöön, jossa ne olivat pandemiaa edeltävinä vuosina.

Tampereella 5.1.2024

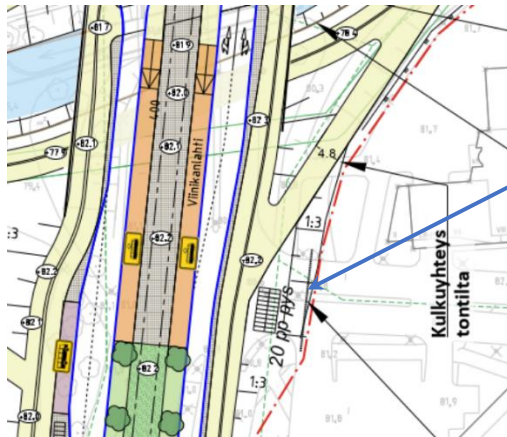
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 A,  
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 B,  
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 C ja  
Kiinteistö Oy Castellum Tampere HVT30 Parkki puolesta



Jukka Koivistoinen

## Valtatie 30:n ja Hatanpään valtatie 26:n yhteisen liittymän järjestelyt

Viinikanlahden asemakaavan liite ”Raitiotien ja Viinikanlahden alueen yhteensovitus Hatanpään valtatiellä” esittää Hatanpään valtatie 26:n ja 30:n yhteisen rasiiteilla muodostetun katuliittymän poistoa ja liittymän kohdan ottamista polkupyörien paikoitusalueeksi:



Pyöräparkki  
toimistorakennusten  
tonttiliittymän kohdalla

Syksyn 2023 suunnitelmaversiossa tonttiliittymä on palautettu käyttöön mutta sen käytettävyyttä on oleellisesti kuristettu: Nykyinen kaksisuuntaisliittymä esitetään muutettavaksi suuntaisliittymäksi, jolloin Tampereen keskustasta tullessa tulisi käydä tekemässä U-käännös jossakin kauempana Hatanpään valtatiellä.

Valtatie 30 esittää ehdottomana kantanaan, että tonttiliittymän on säilyttävä kaksisuuntaisliittymänä. Ajatus U-käännöksestä tulevan Viinikankadun risteyksessä on mahdoton jo yksin siksi, että käytettävän risteuksen välityskyky tulee ylittymään, kun Viinikanlahden tulevat asukkaat tuplaavat liikennekohdan jo raskaaksi todettavissa olevan nykykuormituksen.

## Valtatie 30:n, Rinta-Joupin autoliikkeen ja Hatanpään teollisuustalon yhteisen liittymän järjestelyt ja tuleva lisäkuormitus



Toimistokorttelin yhteisliittymä on jo nyt varsin kuormitettu työpaikkaliikenteen aikoihin. Sitä kuormittaa henkilöautoina noin puolet Valtatie 30:n autopaikkamäärästä, Hatanpään teollisuustalo n. 320 ap kokonaan sekä pieni määrä J. Rinta-Joupin autoliikkeestä. Kokonaisarvio on noin 900 henkilöautoa sekä kaikkien kolmen kiinteistön huoltoliikenteet mukaan luettuna Valtatie 30:n noin 1000 päivittäisasiakkaan lounasravintolan huolto.

Mikäli Valtatie 30:n pohjoinen liittymä muutetaan suuntaisliittymäksi, muutos lisäkuormittaa eteläistä liittymää siten, että toimitilarakennusten aamupäivän kuormitus tulee olemaan noin 1400 autoa ja edellä mainittu huoltoliikenne.

Kaavaehdotus esittää liittymän Viinikanlahdelle asukasparkkitaloa mitoituksena noin 800 autopaikkaa, jolloin risteyksen liikennöinti saattaa kaksinkertaistua nykyisestä. Sen sijaan että liikennesuunnitelma esittäisi lisäyksiä nykyisiin ajokaistamääriin ja odotuskaistojen pituuksiin, se esittää molempiin vähennyksiä.

Mikäli Valtatie 30:n pohjoinen pääsisäänkäynnin liittymä muutetaan esitetyn mukaisesti suuntaisliittymäksi, tulevaa risteystä tulee käyttämään U-käännösreittinä myös Hatanpään valtatie 26 kaikin osin ja Valtatie 30 vierasliikenteen osalta. Ei ole epäilystäkään, etteikö Hatanpään valtatie tulisi noine järjestelyin ajoittain tukkeutumaan.

## Ajokaistojen vähentymiset Hatanpään valtatiellä sekä tonttiliittymien jonotuskaistojen vähentymiset

Hatanpään valtatie suunnitelma esittää molempien ajosuuntien 2-kaistaisuuden muutosta molempiin suuntiin 1-kaistaisiksi.

Valtatie 30:ssä toimii Puolustusvoimien yksikköjä. Valmiutta kohotettaessa kiinteistön suojausta lisätään viranomaisyhteistyönä sulkemalla Hatanpään valtatie rakennuksen puoleisia ajokaistoja. Koko katuliikenne tulee pystyä siinä tilanteessa ohjaamaan katulinjan Pyhäjärven puolelle, joten sen puoleinen vähintään kahden ajokaistan järjestely on välttämätön säilyttää.

Yksikaistaisille osuuksille sijoitetut linja-autopysäkkien levennykset ovat suunnitelmissa lyhyitä siten, että kaksi peräkkäistä linja-autoa saattaa tukkia väylän. Yksikaistaisuus vähentää myös oleellisesti kadun välityskykyä, eikä tarjoa vapaata kaistatilaa niille, jotka jonottavat tonttien katuliittymissä pääsyä Hatanpään valtatielle.

Hatanpään valtatie suunnitelma kajoaa myös tonttiliittymien yksityiskohtiin ja kaistamääriin siten, että työajan päätyttyä Hatanpään valtatielle päästään purkautumaan vain yksiä kaistoja pitkin. Kutakin vihreän valon sykliä kohden tontilta pääsee katuliikenteeseen vain puolet nykytilanteesta. Tilanne tulee synnyttämään tonttien paikoitustalojen sisälle asti ulottuvat ruuhkat liittymien ja Hatanpään valtatie välityskykyjen pettäessä.

Viinikanlahden asemakaavan selostuksen sivulla 33 todetaan:

*”Hatanpään valtatie ja Hatanpääkadun liittymäjärjestely parantaa ajoneuvoliikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta.”*

Lause tulisi tarkistaa muotoon:

*”Hatanpään valtatie ja Hatanpääkadun liittymäjärjestely heikentää ajoneuvoliikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta.”*

Viinikanlahden asemakaavan selostuksen sivulla 34 todetaan:

*”Asemakaavan toteuttaminen vaikuttaa myönteisesti Tampereen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Myönteiset vaikutukset kohdistuvat pääosin asemakaava-alueelle ja sen lähiympäristöön, mutta heijastuvat jossain määrin myös keskustaan ja koko kaupunkiin.”*

Lause tulisi tarkistaa muotoon:

*”Asemakaavan toteuttaminen vaikuttaa yleisesti myönteisesti Tampereen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Myönteiset vaikutukset kohdistuvat pääosin asemakaava-alueelle, mutta lähiympäristöön kohdistuu kielteisiä vaikutuksia, heijastuen Hatanpään valtatie tukkeutumisten johdosta myös keskustaan ja koko kaupunkiin.”*

Diaarinumero: TRE: 35/10.02.01/2019

Tampereen Soutukeskuksen Tukisäätiö Sr muistutukset ja mielipide Asemakaavaan: *XXII (Hatanpää), XIII (Ratina), Viinikanlahden alue, asemakaava nro 8755.*

Tampereen Soutukeskuksen Tukisäätiö Sr on seurannut kaavaprosessia ja pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että aktiivinen soutu- ja muu vesiurheiluharrastaminen voisi jatkua Viinikanlahden alueella.

Näkökantojamme on huomioitu ja niiden vaikutus näkyy kaava-aineistossa. Haluamme nostaa vielä esille muutaman asian, jotka tulisi ottaa huomioon soutu- ja melontakeskuksen korttelissa numero 658 YPU-3.

- Rakentamistapaohje on säätiön näkökulmasta ok
- Voisiko yleismääräyksissä olla, että kortteli 658 YPU-3 on varattu nimenomaan ja pelkästään Soutu- ja melontakeskuksen rakennusten tarpeisiin?
- Pysäköintipaikkoja pyydämme varaamaan edelleen enemmän Soutu- ja melontakeskuksen alueelle lajiharjoitus- ja kilpailutoiminnan mahdollistamiseksi, vähintään 20 paikkaa
- Vastineessa aiempiin kommentteihimme on mainittu, että koululla olevan liikuntarakennuksen yhteyteen on varattu tilaa myös muille liikuntatiloille. Kaikki lajinomaiseen harjoitteluun käytettävät tilat tulisi olla soutu- ja melontakeskuksen yhteydessä. Muun muassa soudun kannalta tärkeät ja kalliit sisäsoutulaitteet ovat tilaa vaativia ja tarvitsevat oman suljettavan tilan.
- Kaavaehdotuksen mukaan nykyinen soutukeskus rakennuksineen tullaan purkamaan. Nykyinen kalustovaja on rakennettu 1970-luvulla ja varsinainen soutukeskus rakennus 1980- ja 1990-luvuilla. Olemassa olevan soutukeskuksen rakentamiseen ja ylläpitämiseen on käytetty mittava määrä Takon Soutajat ry jäsenistön vapaaehtoistyötä. Rakennusten perustamiskustannuksiin on saatu julkista tukea ja valtion liikuntapaikkarakentamisen avustuksia, mutta suuri osa rakennuskustannuksista katettiin yksityisiltä saaduilla avustuksilla sekä Tampereen Soutukeskuksen Tukisäätiön ottamalla pitkäaikaisella lainalla. Uudessa kaavatalousselvityksessä on arvioitu, että soutu- ja melontakeskuksen rakentamiskustannukset olisivat 8,5 miljoonaa euroa. Takon Soutajat ry:llä tai Tampereen Soutukeskuksen Tukisäätiöllä ei ole varoja tämän suuruusluokan rakentamiseen. On myös vaikea nähdä, että Tampereen alueella toimivilla muillakaan yksityisillä vesiurheiluun keskittyvillä tahoilla olisi yhdessäkään Takon Soutajat ry:n ja Tampereen Soutukeskuksen Tukisäätiö Sr:n kanssa mahdollisuuksia rakentamiseen ilman julkista tukea.
- Nykyisen monipuolisessa käytössä olevan Soutukeskuksen purkamisen mahdollistavan edeltävän lunastuksen on toivottavaa ja kohtuullista edesauttaa uusien rakennusten perustamista, jotta edes nykyisen kaltainen toiminta voisi jatkua. Soutu- ja melontakeskus ei ole Tampereen Kaupungin liikuntapaikkarakentamis suunnitelmassa, jonne rakennuksien perustaminen olisi saatava.
- Toivomme kaupungin kanssa aktiivista ja avointa tiedonvaihtoa mm. toteutussuunnitteluun, toteutusaikatauluun sekä mahdollisten rakennusaikaisten väistötilojen käyttöön liittyen



TAKON SOUTAJAT  
TAMPEREEN SOUTUKESKUS  
Hatanpäänkatu 6, FIN-33900  
TAMPERE

Muistutus ja Mielipide kaavaan  
Diaarinumero: TRE: 35/10.02.01/2019

Takon Soutajat ry on seurannut kaavaprosessia ja pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että toimintamme voisi jatkua Viinikanlahden alueella. Näkökantojamme on huomioitu ja niiden vaikutus näkyy kaava-aineistossa. Vielä nostamme kuitenkin muutaman asian, jotka pitäisi ottaa huomioon soutu- ja melontakeskuksen korttelissa numero 658 YPU-3

1. Voisiko kaavan yleismääräyksissä olla merkintä, että kortteli on varattu nimenomaan ja pelkästään soutu- ja melontakeskuksen rakennusten tarpeisiin?

2. Kaavaehdotuksen mukaan nykyinen soutukeskus rakennuksineen tullaan purkamaan. Nykyinen kalustovaja on rakennettu 1970-luvulla ja varsinainen soutukeskus rakennus 1980- ja 1990- luvuilla. Olemassa olevan soutukeskuksen rakentamiseen ja ylläpitämiseen on käytetty mittava määrä Takon Soutajat ry jäsenistön vapaaehtoistyötä. Rakennusten perustamiskustannuksiin on saatu julkista tukea ja valtion liikuntapaikkarakentamisen avustuksia, mutta suuri osa rakennuskustannuksista katettiin yksityisiltä saaduilla avustuksilla sekä lainoilla. Uudessa kaavatalousselvityksessä on arvioitu, että soutu- ja melontakeskuksen rakentamiskustannukset olisivat 8,5 miljoonaa euroa. Takon Soutajat ry:llä ei ole varoja tämän suuruusluokan rakentamiseen. Vaikea myös nähdä, että Tampereen alueella toimivilla muillakaan yksityisillä vesiurheiluun keskittyvillä tahoilla olisi yhdessäkään Takon Soutajat ry kanssa mahdollisuuksia rakentamiseen ilman julkista tukea.

3. Nykyisen monipuolisessa käytössä olevan Soutukeskuksen purkamisen mahdollistavan edeltävän lunastuksen on toivottavaa ja kohtuullista edesauttaa uusien rakennusten perustamista, jotta edes nykyisen kaltainen toiminta voisi jatkua. Soutu- ja melontakeskus ei ole Tampereen Kaupungin liikuntapaikkarakentamis suunnitelmassa, jonne rakennuksien perustaminen olisi saatava.

4. Vastineessa aiempiin Soutukeskuksen Tukisäätiö sr kommentteihin on mainittu, että koululla olevan liikuntarakennuksen yhteyteen on varattu tilaa myös muille liikuntatiloille. Kaikki lajinomaiseen harjoitteluun käytettävät tilat tulisi olla soutu- ja melontakeskuksen yhteydessä. Soudun kannalta tärkeät ja kalliit sisäsoutulaitteet ovat tilaa vaativia ja tarvitsevat oman suljettavan tilan. Kaava-ehdotuksessa kerrotaan koulun liikuntatiloista mahdollisesti rakennettavina eli niiden perustamisen osalta on suurta epävarmuutta.